C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 21rji-222/25 Judecătoria Orhei sediul Central
/1-24140555-03-21rji-17022025/ Judecător: Veaceslav Caragia

D E C I Z I E
În numele Legii

18 martie 2025 mun. Bălți

Colegiul judiciar penal al Curții de Apel Nord

În componența:
Președintele completului, judecător Ion Talpa
Judecătorii Oxana Mironov și Ecaterina Arseni

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursurile declarate de către **directorul Penitenciarului nr.18, Brănești, comisar de justiție, Ion Florea și al avocatului Vitalii Lazăr în interesele condamnatului Balan Cătălin** împotriva ***încheierii judecătoriei Orhei sediul Central din 22.01.2025,*** privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, conform art.92 Cod penal.

Pentru a se expune pe marginea recursului declarat, Colegiul,-

C O N S T A T Ă:

La data de 03.12.2024, în adresa Judecătoriei Orhei, sediul Central, a parvenit spre examinare demersul Penitenciarului nr.18 Brănești, privind examinarea posibilității înlocuirii părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art.92 Cod Penal, față de condamnatul Balan Cătălin *****, deținut în Penitenciarul nr.18 Brănești, întrucât consideră posibilă corectarea acestuia fără executarea deplină a pedepsei.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Central din 22.01.2025 s-a respins demersul administrației Penitenciarului nr.18,Brănești privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 92 din Codul Penal a condamnatului Balan Cătălin ca neîntemeiată.

Împotriva acestei încheieri a declarat recurs directorul penitenciarului nr. 18, Brănești, comisar de justiție, Ion Florea prin care solicită admiterea recursului,

casarea încheierii Judecătoriei Orhei sediul Central din 22.01.2025 în privința condamnatului Balan Cătălin și trimiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului declarat și-a manifestat dezacordul cu încheierea pronunțată de instanța de fond, considerând-o neîntemeiată, or concluziile primei instanțe sunt neargumentate și nefondate, fără a fi luate în considerație probele prezentate de instituția penitenciară.

În fapt, la data de 27.11.2024 Comisia penitenciară a Penitenciarului nr. 18-Brăneşti a examinat posibilitatea înlocuirii părții neexecutate cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 92 Cod Penal a condamnatului Balan Cătălin.

Astfel, s-a constatat că, potrivit procesului-verbal de reținere din 10.12.2022, Balan Cătălin a fost reținut de facto la 09.12.2022, ora 23:10.

Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei din 06 ianuarie 2023, Balan Cătălin a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin.(2) lit.b^2) Cod penal și în baza acestei Legi i s-a stabilit acestuia pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani. în temeiul alin.(3) art.72 Cod penal al RM, pedeapsa închisorii stabilită conform prezentei sentințe de către Balan Cătălin, urmează a fi executată în penitenciar de tip semiînchis. Măsura preventivă - arestarea preventive aplicată în privința lui Balan Cătălin, se menține până la intrarea sentinței în vigoare. Executarea pedepsei lui Balan Cătălin urmează a fi calculată din ziua pronunțării sentinței, adică din 06 ianuarie 2023. în baza art. 88 CP al RM a include în termenul executării pedepsei perioada deținerii lui Balan Cătălin în stare de arest preventiv, începând cu 09 decembrie 2022 ora 23.10 până la 06 ianuarie 2023.

Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 18 mai 2023, Balan Cătălin a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 208 alin. (1) și aplicând prevederile art.364^1 CPP și art.70 alin.(3^1) din Codul penal se aplică pedeapsă cu închisoare pe un termen de 1 (unu) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art.84 alin.(4) cod penal, prin cumul parțial al pedepsei aplicate inculpatului Balan Cătălin prin prezenta sentință, închisoare pe un termen de 1 (unu) ani și pedeapsa aplicată prin Sentința Judecătoriei Bălți sediul Sângerei din 06 ianuarie 2023, 4 (patru) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, i se stabilește lui Balan Cătălin pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani și 6 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei se va calcula din momentul pronunțării prezentei sentințe, cu includerea în termenul de ispășire și perioada de timp executată deja în baza sentinței Judecătoriei Bălți sediul Sângerei din 06 ianuarie 2023, începând cu 09 decembrie 2022 ora 23:10 până la data pronunțării prezentei sentințe din 8 mai 2023.

La 27.11.2024 a executat real: 2 ani 4 luni 11 zile; neexecutat: 2 ani 1 lună 19 zile.

La data de 27.03.2023 conform extrasului din ordinul cu nr.78 din 31.03.2023 a fost inclus la muncă remunerată în sectorul de deservire gospodărească în calitate de îngrijitor de încăperi.

A participat la munci neremunerate în luna Ianuarie 2024, Februarie 2024, Martie 2024,.

Conform Ord.nr.166 din 13.09.2021 în penitenciar s-a desfășurat „Programul de adaptare la mediul penitenciar, condamnatul a frecventat și finalizat programul cu calificativul „ satisfăcător".

Conform Ord.nr.88 din 03.04.2023 în penitenciar s-a desfășurat „Programul de educație pentru sănătate în mediul deținuților condamnatul a frecventat și finalizat programul cu calificativul„ satisfăcător".

Conform Ord.nr.99 din 12.04.2023 în penitenciar s-a desfășurat „Programul Educație pentru viață sexuală pentru minori și tineri care execută pedepse privative de libertate, condamnatul a frecventat și finalizat programul cu calificativul „ satisfăcător".

Conform Ord.nr.323 din 05.12.2023 în penitenciar s-a desfășurat „Programul informative privind modul și condițiile de încadrare în câmpul muncii, condamnatul a frecventat și finalizat programul cu succes.

Conform Ord.nr.225 din 23.08.2023 în penitenciar s-a desfășurat „Programul Cetățenia Activă, condamnatul a frecventat și finalizat programul cu calificativul „ Satisfăcător".

Conform Ord.291 din 02.11.2023 în penitenciar s-a desfășurat „Programul Relații constructive cu familia și grupul, condamnatul a frecventat și finalizat programul cu calificativul„ Satisfăcător "

Conform Ord.nr.297 din 07.11.2023 în penitenciar s-a desfășurat „Programul Dezvoltarea abilităților sociale, condamnatul a frecventat și finalizat programul cu calificativul „ Satisfăcător".

Conform Ord.nr.38 din 01.03.2024 în penitenciar s-a desfășurat „Programul pregătirea condamnaților pentru liberare din detenție condiționat înainte de termen, condamnatul a frecventat și finalizat programul cu calificativul„ Satisfăcător

Conform Ord.nr.27 din 14.02.2024 în penitenciar s-a desfășurat „Programul pentru reducerea violenței, condamnatul a frecventat și finalizat programul cu calificativul „ Satisfăcător".

Pe parcursul executării pedepsei a participat la orele informative petrecute în penitenciar.

Membrii comisiei au votat 1-împotrivă iar 6-pentru aprobarea raportului de evaluare cu un comportament „Pozitiv".

În urma examinării dosarului personal al acestuia, membrii comisiei au votat 2 -împotrivă iar 5-pentru a întocmi demersul și a expedia materialele în instanța, în privința condamnatului Balan Cătălin privind posibilitatea aplicării prevederilor art. 92 Cod Penal, adică înlocuirii părții neexecutate cu o pedeapsă mai blândă a acestuia în legătură cu faptul întrunirii condițiilor legale.

Or, anume administrația locului de detenție, care supraveghează aproape permanent conduita persoanei aflate în detenție poate concluziona în modul cel mai obiectiv asupra posibilității înlocuirii pedepsei cu una mai blândă.

Concluzia instanței privind respingerea acțiunii fiind emisă în baza studierii incomplete și pripite a datelor referitoare la persoana condamnatului, interpretarea incorectă a prevederilor legii, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoarea, precum și interpretarea eronată a normelor de drept. Concluzia instanței despre faptul că condamnatul în cauză, fiind deja condamnat de 2 ori pentru comiterea a diverselor infracțiuni, termenul deja executat efectiv este insuficient pentru corectare și reeducare, în coraport cu infracțiunile comise - 3 la număr. Cu atât mai mult, că la condamnatul în cauză, factorii criminogeni predomină asupra factorilor protectivi 7:4, consideră neîntemeiate.

Condamnatul Balan Cătălin, corespunde tuturor rigorilor expuse în art.92 Cod penal, iar careva restricții la înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă a condamnatului nu s-au constatat, astfel că corectarea lui este posibilă fără executarea deplină a pedepsei cu închisoare.

Astfel, apreciind motivele și scopul urmărit de către condamnat în corelație cu comportamentul acestuia pe parcursul executării pedepsei, atitudinea lui față de faptă și pedeapsă, perioada real executată, Penitenciarul nr.l8-Brăneşti ajunge la concluzia că condamnatul Balan Cătălin, poate beneficia de înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă.

În vederea respectării drepturilor persoanelor participante la un proces echitabil și respectiv, la un recurs efectiv se consideră oportun soluția privind admiterea recursului, în sensul considerentelor expuse, casarea integrală a încheierii instanței de fond, la o nouă rejudecare, ca instanța de fond să înlăture lacunele admise la examinarea cazului și adoptarea unei noi hotărâri întemeiate și legale, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în aspectul nominalizat

Recurs a declarat și avocatul Vitalii Lazăr în interesele condamnatului Balan Cătălin prin care solicită admiterea recursului declarat ,casarea încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 22.01.2025, cu adoptarea unei noi decizii prin care să fie aplicat în privința condamnatului Balan Cătălin, art. 92 Cod Penal, și înlocuirea părții neexecutate din pedeapsa cu închisoarea în pedeapsa cu muncă neremunerată.

În motivare recursului indică faptul că argumentele instanței sunt neîntemeiate și posibil de aplicat art. 92 Cod Penal față de condamnat.

Menționează faptul că Balan Cătălin pe parcursul executării pedepsei cu închisoarea a adoptat o atitudine corectă față de faptă și pedeapsa stabilită și dorește să se reintegreze în societate, demonstrând că a pășit pe cale evidentă de corectare și reintegrarea sa în societate este posibilă fără executarea deplină în continuare a pedepsei sub formă de închisoare.

Deși condamnatul nu este la prima încălcare a legii penale, la momentul de față, ultimul și-a schimbat atitudinea față de valorile sociale, iar în rezultatul înlocuirii părții neexecutate a închisorii cu o pedeapsă mai blândă, se conchide că prin achitarea amenzii sau după caz a prestării muncii neremunerate în folosul comunității va avea de câștigat societatea.

Alternativele detenției s-au dovedit mult mai eficiente pentru infractorii cu un grad de risc mediu spre redus, fapt atestat în numeroase cercetări. Societatea civilă își va putea aduce aportul la resocializarea condamnatului și va fi satisfăcută din punct de vedere al efectului punitiv al acestei pedepse.

Astfel, luând în considerație aptitudinile persoanei de a se corecta, aprecierea moral negativă a acțiunilor sale infracționale, privarea de libertate în continuare a condamnatului, pentru perioade îndelungate și expunerea acestuia la subcultura criminală, va distruge abilitățile sociale ale persoanei și are efect contrar scopului pedepsei.

Balan Cătălin a efectuat toate programele de reeducare, se caracterizează pozitive. Astfel consideră că demersul instituției penitenciare urma a fi admis de către instanță.

Procedura de înștiințare în instanța de recurs, prevăzută la art.447 Cod de procedură penală, referitor la fixarea termenului de examinare, examinarea fără prezența părților la proces și dreptul de a depune referință, a fost executată.

Verificând argumentele expuse în recursul declarat în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că recursurile declarate de către directorul Penitenciarului nr.18, Brănești, comisar de justiție, Ion Florea și al avocatului Vitalii Lazăr în interesele condamnatului Balan Cătălin urmează a fi respinse ca nefondate, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) CPP, potrivit cărora, *judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: ...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat*.

Conform prevederilor art.448 alin.(1) Cod de procedură penală stipulează că, judecând recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei.

La soluționarea recursului declarat, Colegiul reține și dispozițiile art.92 Cod penal, conform căruia: (*1) În privința persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave și grave, instanța de judecată, ținând cont de comportarea lor în timpul executării pedepsei, poate pronunța o încheiere cu privire la înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, de la pedeapsa complementară. (2) Înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a executat efectiv cel puțin o treime din termenul de pedeapsă pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă și jumătate din termenul de pedeapsă pentru o infracțiune gravă. (3) La înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, instanța de judecată poate alege orice pedeapsă mai blândă, din cele specificate la art.62, în limitele prevăzute pentru fiecare categorie de pedepse. (4) La înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă, la care a fost condamnat, rămas neexecutat.*

Colegiul penal consideră că, judecătorul la examinarea demersului administrației Penitenciarului nr. 6 Soroca privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 92 din Codul Penal a condamnatului Balan Cătălin , complet și obiectiv a cercetat circumstanțele cauzei, just, corect și legal ajungând la concluzia privind respingerea demersului ca fiind întemeiată.

După cum denotă materialele cauzei, prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 06 ianuarie 2023, Balan Cătălin a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.171 alin. (2) lit.b^2) Cod penal şi în baza acestei Legi i s-a stabilitr acestuia pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani. În temeiul alin. (3) art.72 Cod penal al RM, pedeapsa închisorii stabilită conform prezentei sentinţe de către Balan Cătălin, urmează a fi executată în penitenciar de tip semiînchis. Măsura preventivă – arestarea preventive aplicată în privința lui Balan Cătălin, se menține pînă la întrarea sentinței în vigoare. Executarea pedepsei lui Balan Cătălin urmează a fi calculată din ziua pronunţării sentinţei, adică din 06 ianuarie 2023. În baza art. 88 CP al RM a include în termenul executării pedepsei perioada deţinerii lui Balan Cătălin în stare de arest preventiv, începând cu 09 decembrie 2022 ora 23.10 până la 06 ianuarie 2023.

Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 18 mai 2023, Balan Cătălin a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 208 alin. (1) şi aplicând prevederile art.364^1 CPP și art. 70 alin.(3^1) din Codul penal se

aplică pedeapsă cu închisoare pe un termen de 1 (unu) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art.84 alin.(4) cod penal, prin cumul parțial al pedepsei aplicate inculpatului Balan Cătălin prin prezenta sentinţă, închisoare pe un termen de 1 (unu) ani și pedeapsa aplicată prin Sentința Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 06 ianuarie 2023, 4 (patru) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, i se stabilit lui Balan Cătălin pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani și 6 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei s-a calculat din momentul pronunțării prezentei sentințe, cu includerea în termenul de ispăşire şi perioada de timp executată deja în baza sentinței Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 06 ianuarie 2023, începând cu 09 decembrie 2022 ora 23:10 până la data pronunțării prezentei sentințe din 18 mai 2023.

Conform raportului de evaluare, condamnatul Balan Cătălin a început ispășirea termenului cu închisoare la data de 09.12.2022 iar sfîrșitul termenului către 02.05.2027, (cu reducerea zilelor), nefiind stimulat, și nefiind sancționat. Din 7 activități planificate: 7 programe au fost realizate, precum suplimentar a fost încadrat în cîmpul muncii.

Condamnatul Balan Cătălin, a fost condamnat prin aplicarea art.84 Cod penal, pentru comiterea a unei infracțiuni grave (art.171 alin.(2) lit.b^2) CP, 1 infracțiune mai puțin gravă (art.186 alin.(2) lit.b), d) CP, care a fost încetat pe împăcarea părților, și pentru comiterea a unei infracțiuni mai puțin gravă – pe art.208 alin.(1) Cod penal.

Acesta ,fiind deja condamnat de 2 ori pentru comiterea a diverselor infracțiuni, termenul deja executat efectiv este insuficient pentru corectare și reeducare, în coraport cu infracțiunile comise – 3 la număr. Cu atît mai mult, că la condamnatul în cauză, factorii criminogeni predomină asupra factorilor protectivi 7:4.

Comportarea condamnatului în timpul executării pedepsei şi executarea efectivă a unei părţi din pedeapsa stabilită condamnatului - sunt condiţiile de bază cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, în temeiul art. 92 Cod penal.

Pentru a avea posibilitatea aplicării posibilităţii înlocuirii părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, condamnatul trebuie să demonstreze că s-a schimbat radical, că s-a corectat, că a operat o schimbare fundamentală în atitudinea sa faţă de valorile sociale.

Înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă nu constituie un drept automat al condamnatului, ci mai degrabă o facultate a

instanței. Această posibilitate de revizuire a pedepsei este reglementată de lege, dar instanța are libertatea de a decide, în funcție de circumstanțele fiecărui caz în parte, dacă este oportună aplicarea unei pedepse mai blânde.

Deși art. 92 din Codul penal nu face referire expresă la schimbarea atitudinii condamnatului, aceasta este implicită în procesul decizional. Instanța ia în considerare nu doar comportamentul și atitudinea condamnatului, ci și propunerea administrației penitenciarului, care poate reflecta progresele realizate de persoana respectivă în timpul detenției. Dacă se ajunge la concluzia că pedeapsa mai blândă ar servi aceleași scopuri de reabilitare și reintegrare socială, poate dispune înlocuirea pedepsei, chiar dacă aceasta nu se face automat pe baza unui drept, ci a unei evaluări detaliate.

Astfel, decizia este bazată pe o analiză amănunțită a comportamentului condamnatului, a evoluției sale și a probabilității ca o pedeapsă mai ușoară să contribuie la reintegrarea sa în societate.

Colegiul penal consideră că instanța de fond corect a stabilit că nu sunt îndeplinite condițiile necesare pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, având în vedere mai multe aspecte relevante. În primul rând, se subliniază faptul că termenul real executat nu este proporțional cu gravitatea faptelor comise, ceea ce face ca o pedeapsă mai blândă să nu fie echitabilă în raport cu infracțiunile comise și cu consecințele acestora.

De asemenea, s-a constată că, în cazul condamnatului Balan Cătălin, nu există dovezi clare că acesta ar fi făcut progrese semnificative în procesul de corectare a comportamentului său. Faptul că a fost anterior condamnat și că nu a demonstrat o schimbare reală a atitudinii sale față de valorile sociale, ba chiar a încălcat din nou legea, subminează ideea unei reintegrare complete în societate.

Referința la aplicarea prevederilor art.84 alin.(4) din Codul penal indică faptul că condamnatul nu a respectat cerințele legale pentru a beneficia de o măsură de clemență. Art.84 alin.(4) CP prevede, printre altele, că pentru a beneficia de înlocuirea pedepsei, condamnatul trebuie să demonstreze o schimbare autentică a comportamentului și o atitudine de respect față de lege, ceea ce în cazul lui Balan Cătălin nu este cazul.

Reieșind din cele expuse supra și în conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1), pct. 1) lit. a) CPP, Colegiul penal, -

D E C I D E :

Recursurile declarate de către **directorul Penitenciarului nr.18, Brănești, comisar de justiție, Ion Florea și al avocatului Vitalii Lazăr în interesele condamnatului Balan Cătălin** împotriva încheierii judecătoriei Orhei sediul

Central din 22.01.2025, se resping ca nefondate cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător:

Judecători: